

RAPORT DESPRE SISTEMUL NAȚIONAL DE BIBLIOTECI PENTRU ANUL 2019¹

În conformitate cu Legea 334 / 2002, Legea bibliotecilor republicată, sistemul național de biblioteci este constituit din Biblioteci Naționale, Biblioteci Universitare, Biblioteci publice (Județene, Municipale, Orașenești și Comunale), Biblioteci specializate și Biblioteci școlare. Astfel, din punct de vedere numeric comparativ cu anul 2019 se constată o scădere a numărului acestora cu 205 de unități, cea mai mare scădere fiind înregistrată de bibliotecile școlare, de 179 de unități dar totuși îngrijorătoare fiind închiderea a 2 filiale de bibliotecă județeană, 4 biblioteci orașenești și a 35 de biblioteci comunale, știut fiind că acestea pot fi închise numai în cazul în care se desființează unitatea administrativ teritorială care a înființat-o, patrimoniul fiind preluat de o altă bibliotecă publică. Practic bibliotecile publice au fost închise prin încălcarea Legii 334 / 2002 Legea bibliotecilor.

Tipul de bibliotecă ²	Biblioteci (unități)				Scădere
	Total		din care: unități administrative (de bază)		
	2018	2019	2018	2019	
TOTAL	9582	9323	9479	9222	205
Nationale	6	6	3	3	-
Universitare	98	96	93	91	2
Biblioteci publice din care:	2261	2220	2207	2168	41
Judetene	85	83	41	41	2
Municipale și orasenesti	258	254	254	240	4
Comunale	1918	1883	1912	1877	35
Specializate	477	440	454	415	37
Școlare	6740	6561	6722	6545	179

¹ Este prezentat anul 2019 întrucât în anul 2020 au fost colectate datele referitoare la anul 2019

² Datele sunt preluate de la Institutul Național de Statistică.

În patrimoniul sistemului național de biblioteci se aflau un total de 160.853.941 volume cu mai puțin de 1.989.674 comparativ cu anul 2018. Dacă pentru volumul de carte deținut de biblioteci considerăm un preț mediu per volum de 42 de lei, valoarea stocului de publicații este de **6.755.865.522** lei. Achiziția de volume realizată de biblioteci în anul 2018 este de 1.757.503 volume, cu 35669 volume mai mult decât în anul 2019.

Tipul de bibliotecă	Număr volume existente			
	Total		din care: intrate în cursul anului	
	2018	2019	2018	2019
TOTAL	162843615	160853941	1721834	1757503
Naționale	21298404	21361661	120753	63465
Universitare	26319226	26115308	232986	284672
Biblioteci publice, din care:	45521808	44678256	643377	630230
<i>Judetene</i>	<i>18011078</i>	<i>17646653</i>	<i>332492</i>	<i>334407</i>
<i>Municipale si orasenesti</i>	<i>10086730</i>	<i>9900961</i>	<i>110008</i>	<i>106405</i>
<i>Comunale</i>	<i>17424000</i>	<i>17130642</i>	<i>200877</i>	<i>189508</i>
Specializate	7982439	7524485	99465	107313
Școlare	61721738	61174231	625253	671733

Utilizarea bibliotecilor în anul 2019 poate fi sintetizată prin eliberarea a 33.264.231 volume, cu 964.164 volume mai puțin decât în anul 2018, în mod evident înregistrându-se și o scădere a numărului de utilizatori activi. Astfel, în anul 2019 se înregistrează un număr de 3.101.970 utilizatori activi, mai puțin cu 30.008 utilizatori. Un utilizator în anul 2019 a împrumutat în medie 1,72 volume pe an, de asemenea putem considera că 16,12 % din populația României³ frecventează serviciile oferite de bibliotecă.

Tipul de bibliotecă	Utilizatori activi (persoane)		Număr de volume eliberate	
	2018	2019	2018	2019
TOTAL	3131978	3101970	34228395	33264231
Naționale	32068	28185	529906	567880
Universitare	268841	265474	4582347	4154657

³ Populația României la finele anului 2018 era de 19.237.691 locuitori.

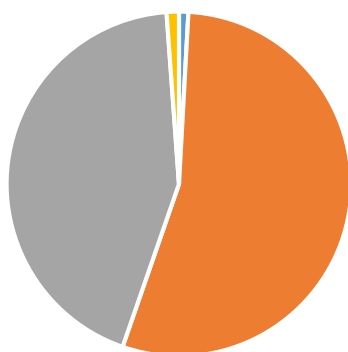
Biblioteci publice, din care:	1167788	1108154	15968915	15132286
<i>Judetene</i>	407077	367693	8107066	7667914
<i>Municipale si orasenesti</i>	268670	265947	3436888	3304643
<i>Comunale</i>	492041	474514	4424961	4159729
Specializate	54439	128749	455595	1040090
Scolare	1608842	1571408	12691632	12369318

Personalul bibliotecilor în anul 2018

În anul 2019 își desfășurau activitatea în cele 9582 bibliotecile publice de drept public 10.299 persoane, cu o scădere de 78 persoane față de 2018, ce cuprind toate categoriile de personal: de specialitate, administrativ și de întreținere. Majoritatea personalului fiind cuprinsă în categoria de vârstă 25 – 64 de ani.

Personal TOTAL	Total personal	din care: feminin	Din care, după grupa de vârstă:							
			Sub 25 ani		25 – 49 ani		50 – 64 ani		65 ani si peste	
			Total personal	din care: feminin	Total personal	din care: feminin	Total personal	din care: feminin	Total personal	din care: feminin
TOTAL	10377	9042	86	75	6005	5263	4182	3636	104	68
TOTAL	10299	8944	90	75	5606	4861	4484	3930	119	78

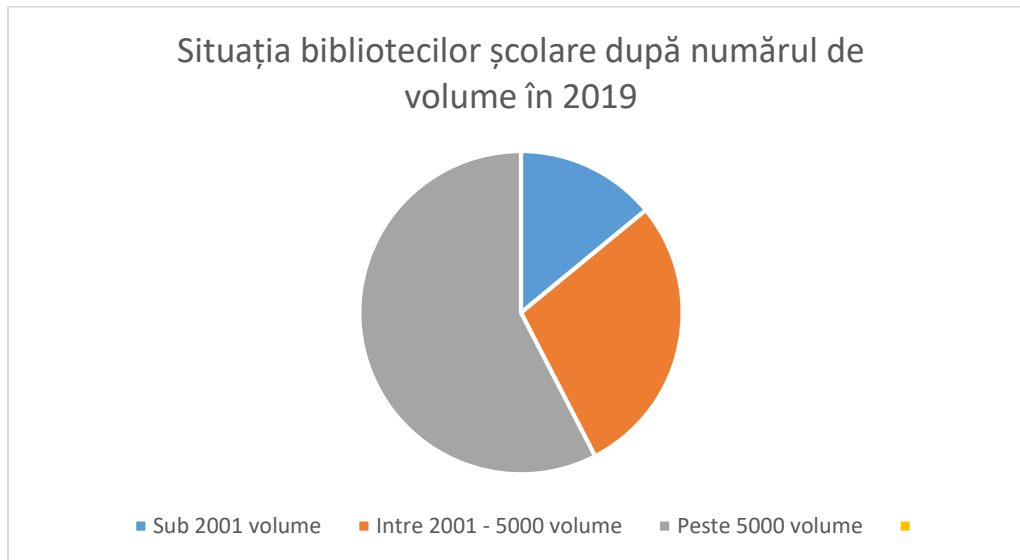
Numărul de personal din biblioteci

■ Sub 25 ani ■ 25 - 49 ani ■ 50 - 64 ani ■ Peste 65 ani

Situația bibliotecilor școlare din punct de vedere al colecțiilor în 2019

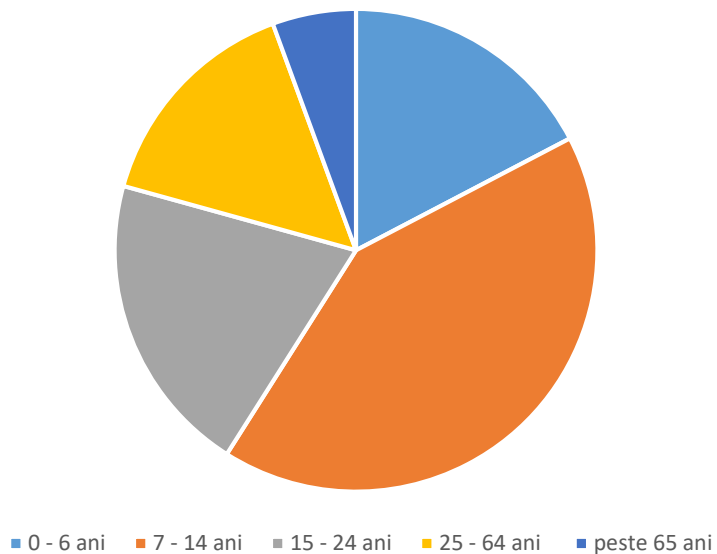
Din punct de vedere al colecțiilor bibliotecile școlare trebuie să specificăm că acestea sunt formate în majoritate din colecții de peste 5.000 de volume. În cazul acestora este de știut totuși că multe se închid urmare a comasării instituțiilor de învățământ. O altă problemă este armonizarea colecției de bibliotecă cu programele de studiu la nivelul școlii deservite, care este procentul din volumul de carte din colecțiile bibliotecii, care acoperă programa alături de lecturile ori informațiile suplimentare solicitate de profesori.

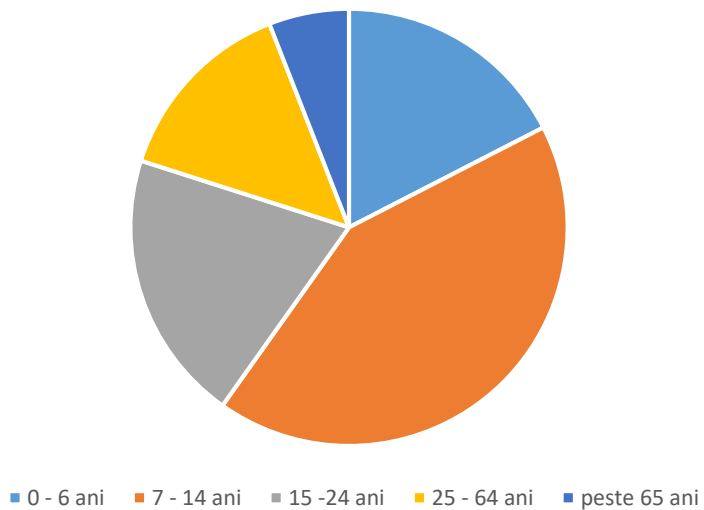
Activitatea cultural educativă

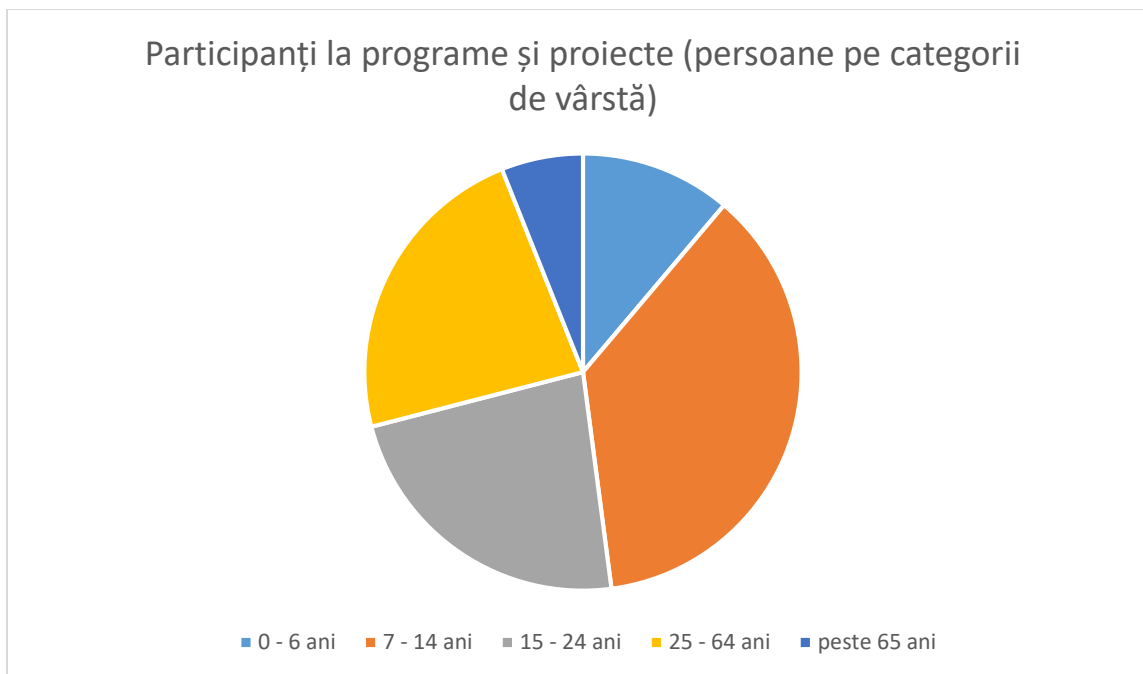
Activitatea cultural educativă a sistemului național de biblioteci, în afara serviciilor tradiționale de informare și documentare, poate fi sintetizată prin programe și proiecte educative derulate de bibliotecă alături de participanții la acestea. Din graficele de mai jos este vizibilă participarea cu precădere la acestea a școlarilor de gimnaziu.

Programe și proiecte (pe categorii de vârstă)

Activități în cadrul programelor și proiectelor (part. pe categorii de vârstă)

În anul 2019 la programele culturale educative organizate de biblioteci au participat un număr de 1.781.245 persoane, reprezentând 9,25 % din populația României.

Serviciile derulate de sistemul național de biblioteci în anul 2019 au angrenat un număr de 4.883.215 persoane sau 25,38 % din populația țării a beneficiat de servicii culturale și info-documentare organizate de biblioteci.

CONCLUZII

Prin analiza datelor de mai sus cu privire la eficacitatea bibliotecii din punct de vedere economic, dat fiind bugetarea anuală a acestora, pentru anul 2019 rezultă că pentru un fond de publicații achiziționate de 1.757.503 au fost împrumutate/studiate în același an 33.264.231 volume, rezultă o eficacitate de 1993 %.

În același timp achiziția de publicații pentru bibliotecile publice de drept public în anul 2019 a fost de 1.757.503 cu o valoare de 73.815.126 lei. Prin aplicarea prevederilor Legii 334/2002 care la Art. 40, alin 12) *Creșterea anuală a colecțiilor din bibliotecile publice trebuie să fie de minimum 50 de documente specifice la 1.000 de locuitori*, rezultă că pentru populația României trebuia achiziționat un fond de documente specifice de bibliotecă de 9.618.846 volume, pentru care ar fi trebuit alocată suma de 403.991.532 lei. Ca ordin de mărime suma/volumele achiziționate în 2019 reprezintă 18,27 % din minimumul legal de volume necesar a fi achiziționate în anul respectiv.

Având în vedere că pentru o populație de 19.237.691 locuitori au fost împrumutate 33.264.231 volume, aceasta reprezentând o medie de 1.72 volume/locuitor/an, luând în considerare prețul mediu de achiziție, rezultă că prin intermediul serviciilor de bibliotecă de care a beneficiat o familie cu o medie de 3 persoane au făcut o economie de 217 lei/an, sau echivalentul a 99 pâini/an⁴.

Din cele de mai sus rezultă că prin eficiența obținută calitatea colecțiilor este conformă solicitărilor de informare și documentare a populației, chiar și pe fondul unei subfinanțări în ceea ce privește achiziția de colecții de bibliotecă extrem de mari.

Din păcate, alături de subfinanțarea generalizată a bibliotecilor publice de drept public se confruntă cu un număr de personal în continuă scădere datorită aplicării globale a prevederilor *OUG 63 / 2010 pentru completarea și modificarea Legii Nr. 273 / 2006 privind finanțele publice locale, precum și pentru stabilirea unor măsuri financiare, precum și a OUG Nr. 41 / 2015 Pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru reglementarea unor măsuri bugetare*. Luarea în considerare a personalului bibliotecii în calculul global al necesarului UAT-ului a condus după mai bine de 10 ani de aplicare la o diminuare a personalului din bibliotecile publice de drept public care nu mai permite o derulare eficientă a serviciilor bibliotecii. La aceste se adaugă diferențele salariale din cadrul Legii salarizării unice la nivel de structuri similare cum ar fi personalul din muzee și cel din biblioteci. Discrepanța cea mai mare fiind la nivelul bibliotecilor mici, fără personalitate juridică, din subordinea comunelor, unde personalul din bibliotecă are salariul mult mai mic decât cel din primărie, mulți dintre bibliotecari plecând spre salarii mai bune în administrație. Această migrație a condus la închiderea de biblioteci mici din mediul rural cu consecințe majore cu precădere zona educației și învățământului. Urmare a acestor aspecte propunem o revizuire a legislației privind salarizarea concomitent cu excluderea bibliotecilor din categoria instituțiilor care sunt luate în calcul la stabilirea personalului din administrație și stabilirea personalului conform legii speciale, Legea bibliotecilor.

Pentru normalizarea situației bibliotecilor este necesară modificarea Legii bibliotecilor Legea 334 / 2002 atât din punct de vedere al actualizării atribuțiilor tuturor bibliotecilor componente ale sistemului național de biblioteci cât și de includere a unei serii de sancțiuni cu privire la finanțarea bibliotecii cu privire la asigurarea cu personal și finanțare a acestora precum și al legislației cu privire la încadrarea cu personal și cu privire a salarizării personalului din bibliotecile publice.

⁴ Prețul mediu de achiziție a unei franzele în 2019 este de 2,2 lei/buc.